

Voorzieningenrechter Rechtbank Amsterdam

Zaaknummer: 701300 KG ZA 21-346
Zittingsdatum: 18 mei 2021 te 13.30 uur

SPREEKAANTEKENINGEN

Inzake:

1. De stichting **STICHTING
VIRUSWAARHEID.NL**,
Gevestigd te Rotterdam,
2. De heer **W.C. ENGEL**,
wonende te Rotterdam,

eisers,

advocaat: mr. J.B. Maliepaard,

tegen:

ING BANK N.V.,
Gevestigd te Amsterdam,

gedaagde,

advocaat/gemachtigde: mr. S.R.F. Aarts

Weledelgestrenge heer/vrouwe,

1. Het meest verstrekkende verweer van ING is dat de Stichting geen belang heeft bij de door haar gevraagde voorlopige voorziening omdat zij nog andere bankrekeningen zou kunnen gebruiken. Als productie 16 legde ING een overzicht over van donaties die ten behoeve van de Stichting vanaf ING rekening werden gedaan. Daar zitten donaties bij aan het "Vlaamse Virus Waanzin", hetgeen een compleet andere partij is en daar zitten donaties bij aan de Stichting Viruswaarheid.nl, hierna te noemen "de Stichting", eiseres in deze procedure.
2. De Stichting heeft, na de blokkade door ING een noodoplossing gevonden om toch nog donaties te kunnen ontvangen. Dat is, zoals ING al aangeeft in de CvA een account bij het bedrijf "Wise" recentelijk nog Transferwise geheten. Wise is een bedrijf dat faciliterende diensten aanbiedt voor het doen van internationale geldtransacties, waarbij Valuta tegen de voor de consument meest voordelige koers wordt gewisseld. De naam Transfer Wise refereert naar de wijze klanten van het eerste uur die door hadden dat banken verborgen kosten in rekening brachten bij internationale geldtransacties. Wise is vergelijkbaar met een bedrijf zoals Western Union, dat ook bedoeld is voor het verrichten van internationale geldtransacties. Wise is geen bank. Het is een in Groot Brittannië gevestigd bedrijf dat een geldrekening aanbiedt voor het verrichten van internationale transacties.
3. Artikel 7.3 van de algemene voorwaarden van Wise luidt¹: *"Your Wise Account is an electronic money account and is not a bank account. You acknowledge that the UK's Financial Services Compensation Scheme does not apply to your Wise Account"*.
4. Er wordt dus geen bancaire dienst aangeboden, er is geen garantie ten aanzien van het saldo, zoals bijvoorbeeld het depositogarantie stelsel in Nederland, er wordt geen rente betaald. Wise verstrekt geen (hypothecaire) leningen of anderszins. De bankgegevens zoals zichtbaar uit de transacties van ING rekeninghouders betreft geen echte bankrekening maar is enkel een betaaladres voor elektronisch geld. Er is dus ook geen pinpas of de mogelijkheid om contante opnames te doen.
5. De Stichting heeft van deze voorziening gebruik gemaakt enkel en alleen omdat ING de rekening blokkeerde waardoor het niet mogelijk was om donaties te ontvangen. De donaties zijn vanaf dat moment aanzienlijk verminderd kennelijk omdat veel mensen een automatische incasso hadden lopen die door de blokkade is gestopt. .

¹ <https://wise.com/terms-of-use>
Yur Advocaten & Consultants

6. De Stichting richt zich enkel op het behoud van de democratische rechtstaat in Nederland en heeft dus ook een Nederlandse bankrekening nodig waar het saldo van de donateurs gewaarborgd is en waar zij onderworpen is aan de Nederlandse regelgeving betreffende WwFT en de Wft. De Stichting heeft geen betaalservice voor internationale betalingen nodig want al haar transacties zijn binnenlands. Bij ieder binnenkomend bedrag van een donateur ontvangt de Stichting een verzoek van Wise om aan te geven waar het betreffende bedrag naartoe moet worden overgemaakt. Op die vraag heeft de Stichting geen antwoord. Haar rekeningen moeten betaald worden maar daarvoor is het saldo niet genoeg. De betaalservice is duidelijk niet bedoeld om te bankieren maar om betalingen te doen naar landen waar een andere valuta wordt gehanteerd.
7. Dat zij een tijdelijke oplossing heeft gevonden voor een probleem dat door ING is gecreëerd hetwelk er toe geleid heeft dat de Stichting haar schade nog voor een deel heeft kunnen beperken doet niets af aan haar spoedeisend belang om een bankrekening te hebben bij een Nederlandse systeembank en haar spoedeisende belang om over haar banksaldo te kunnen beschikken en aan haar betalingsverplichtingen jegens haar crediteuren te voldoen.
8. Bovendien is niet bekend hoe lang Wise dit zal accepteren. Keer op keer blijven haar vragen onbeantwoord. Zichtbaar is dat de Stichting geen internationale betalingen doet en de rekening dus voor een ander doel gebruikt dan waarvoor deze is bestemd. Daarnaast is het geen goed signaal naar de donateurs toe dat de donaties niet gewaarborgd zijn door de overheid. Veel van de supporters van de Stichting hebben vrees dat het onbeperkt uitgeven van geld door de verschillende overheden waaronder de Nederlandse consequenties zal hebben en de geschiedenis heeft aangetoond dat je er dan beter voor kunt zorgdragen dat je geld bij een systeembank staat.
9. ING verwijdt het de Stichting tevens dat zij zich onvoldoende heeft ingespannen om elders een bankrekening te kunnen krijgen. De Stichting heeft afwijzingen ontvangen van Triodos Bank, Bunq Bank en de Volksbank (Regiobank), waar zij rekeningen aanvraagde nadat zij van ING een opzegtermijn van drie maanden had gekregen. Toen ING vervolgens daadwerkelijk opzegde heeft de Stichting in Maart van dit jaar, nog bankrekeningen aangevraagd bij ABN AMRO, RABO en SNS. Van Rabo en SNS zijn geen schriftelijke aanvraagbevestigingen ontvangen. Van ABN AMRO wel. Uit de ingebrachte telefoongesprekken met medewerkers van SNS en Rabo is duidelijk kenbaar dat er een aanvraag loopt. Bij SNS geven ze aan dat er snel een afwijzing zal volgen en bij Rabo is iets soortgelijks medegedeeld. Bij het schrijven van de dagvaarding ging ik er vanuit dat mijn cliënte de afspraakbevestigingen nog wel zou kunnen vinden en dat ik deze zou kunnen overleggen. Dat bleek echter niet het geval en doordat ING de aanvragen betwist waren de opnames de enige mogelijkheid om in dit KG de lopende aanvragen te kunnen aantonen. De overige inhoud van de gesprekken is wat mij betreft niet relevant, behoudens de mededeling van SNS dat de aanvraag al op afgewezen staat maar kennelijk nog door een ander beoordeeld moet worden.

10. OP de website <https://www.zakelijkbankieren.nl/zakelijke-rekening-aanvragen/> kan worden opgezocht hoe lang het duurt om een zakelijke rekening aan te vragen. Dit varieert per bank tussen de 5 minuten en twee weken. Op de website staat te lezen dat ABN AMRO, Rabo, ING, en SNS allen 1 week doen over de behandeling van een nieuwe rekeningaanvraag. Dit is ook de ervaring die de Stichting Danca Mundo had bij de rekeningaanvraag bij ING. De rekeningaanvragen bij Rabo, ABN AMRO en SNS zijn gedaan in de week van 15 maart 2021. De lange duur maakt duidelijk dat het niet gunstig uitziend wat betreft het verkrijgen van een rekening. ABN AMRO houdt nog wel een intake en die vindt morgen plaats, maar in afwijking van de gangbare procedure vindt die intake pas twee maanden later plaats. Het geeft weinig hoop voor de toekomst. Omdat ABN AMRO in tegenstelling tot SNS en Rabo nog niet te kennen heeft gegeven dat de aanvraag waarschijnlijk wordt afgewezen is er mogelijk nog licht aan het eind van de tunnel om een bankrekening te kunnen verkrijgen.
11. De Stichting is ermee bekend dat de Rabobank overigens een intern beleid heeft ontwikkeld hoe zich te wapenen tegen gevaarlijke complottheorieën en extremisme (zie **productie 28**). In dat beleid wordt de Stichting met naam en toenaam genoemd. Daaruit wordt al duidelijk dat de Stichting geen acceptatie als klant hoeft te verwachten. De kern van het beleid is immers dat de bank zich niet wil verbinden aan activistische partijen, waar zij de Stichting kennelijk onder schaarft. Opvallend is overigens dat Rabobank schrijft dat zij voor terrorisme de WwFT kan gebruiken, maar dat activisme wat dat betreft lastiger ligt. De Stichting wordt kennelijk gezien als activistisch. De Stichting is activistisch in die zin dat zij op meermaals het Coronabeleid aan de rechter heeft voorgelegd. Zij komt op voor de grondrechten van de burgers waarvan zij meent dat deze door het Corona beleid op ontoelaatbare wijze wordt gekort.
12. Of ING eenzelfde soort ideeën heeft als de Rabobank aangaande de rol die zij als bank heeft in het maatschappelijk speelveld is niet duidelijk. Zij stelt in haar CvA dat zij niet vooringenomen was, maar de ervaring die de Stichting ermee heeft is anders. Als ING inderdaad niet vooringenomen is dan is er ook geen reden om de bankrelatie met de Stichting niet te continueren.
13. Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid is de opzegging immers onaanvaardbaar.
14. ING stelt dat deze zaak enkel gaat over de opzegging en niet over het niet verkrijgen van een rekening. Dat is een te formalistische zienswijze. ING verwijt het de Stichting dat zij de naam van de Stichting en de doelstelling heeft veranderd, waardoor deze gelijk was aan de oorspronkelijke Stichting Viruswaarheid die een verzoek had gedaan tot het omzetten van de rekening van Danca Mundo.

15. Dat zou een onzinnig verwijt zijn indien ING van plan was geweest om de Stichting Viruswaarheid een bankrekening te verstrekken. Aangezien de beide Stichtingen gelijkwaardig waren had zij achteraf haar (onbenodigde) fiat kunnen verlenen aan de naamswijziging, waarmee het door geconstateerde , verkeerde gebruik van de rekening zou zijn rechtgetrokken. Uit het feit dat ING in de gebeurtenissen aanleiding zag om de relatie met Engel, diens eenmanszaak en de Stichting op te zeggen maakt duidelijk dat ING nooit van plan was aan de Stichting Viruswaarheid een rekening te verstrekken. Zij was van plan de aanvraag af te wijzen en zag zich toen geconfronteerd met de samenvoeging van de beide Stichtingen. Door de statutenwijziging is het beoordelingskader van de procedures dus enigszins van kleur verschoten. Dat neemt echter niet weg dat het er in de kern om gaat dat de Stichting een rekening nodig heeft bij een Nederlandse systeembank om deel te kunnen nemen aan het reguliere betalingsverkeer in Nederland en de belangen van de donateurs zo goed mogelijk te waarborgen.
16. Volgens ING ging zij onderzoek doen naar de Stichting Danca Mundo als gevolg van verschillende mediaberichten. Zij stelt dat op ING de wettelijke plicht rust om te screenen op bad press. ING verwijst hierbij artikel 3 lid 2 sub WwFT hetwelk handelt over het client onderzoek en de artikelen 3:10 t/m 3:17 die handelen over de integriteit van de financiële instelling. De leidraad waar ING naar verwijst bevat een passage over het screenen van negatieve mediaberichten teneinde te signaleren of er een mogelijk risico bestaat. Het gaat dan met name over berichten inzake corruptie , fraude, witwassen en terrorisme.
17. ING vermeldt niet welke negatieve berichten voor haar dan aanleiding waren om een onderzoek te doen. Zij doet dat klaarblijkelijk bewust niet omdat er geen berichten zijn over corruptie, fraude, witwassen en terrorisme. De Stichting vindt het geen enkel probleem dat ING onderzoek doet. De Stichting handelt bewust volledig in de openbaarheid. Zij heeft transparantie hoog in het vaandel staan. Een van de opvattingen van de Stichting is dat een democratische rechtstaat het best functioneert indien sprake is van een zo hoog mogelijke transparantiegraad. Het feit dat ING de belangen van de donateurs zegt te willen waarborgen is voor de Stichting positief. Het is immers voor de belangen van die donateurs dat de Stichting opkomt. De belangen van de donateurs zijn echter geen moment in gevaar geweest en zullen dat ook niet zijn. Anders dan bij andere Stichtingen doen de heer Engel en de overige bestuursleden hun werk volledig onbezoldigd. Zulks terwijl zij door de Corona maatregelen al meer dan een jaar het normale werk niet hebben kunnen uitoefenen. Iedereen teert op zijn spaargeld. De Stichting vormt op geen enkele manier een verdienmodel.

18. Het gebruik van de rekening van Danca Mundo was gerechtvaardigd omdat de Stichting nog geen rekening had en wel een aanvraag deed tot overzetting van de rekening. Volgens ING had de Stichting Danca Mundo voorafgaand aan het tijdelijk ter beschikking stellen van haar rekening toestemming moeten verzoeken aan ING. Uit de wijze waarop ING zich in deze procedure opstelt valt niet te verwachten dat zij daar dan toestemming voor zou hebben verleend. Het was slechts een tijdelijk oplossing nadat voor de heer Engel bleek dat de steun voor zijn standpunten in de samenleving erg groot was. Een verplichting om toestemming aan ING te vragen is er noch contractueel noch wettelijk. Van belang is dat het gebruik van de rekening gerechtvaardigd was omdat de Stichting Viruswaarheid nog niet over een bankrekening beschikte. Zij deed daartoe wel een aanvraag.
19. Een gerechtvaardigd vermoeden van oneigenlijk gebruik of onrechtmatig gebruik van donaties was er niet. Dat is een te vergaande stelling. Dat de transactie vragen opriep vindt de Stichting begrijpelijk. Engel had nota bene bij ING een lening aangevraagd om aan zijn verplichtingen te voldoen en daarbij aangeboden om zijn woning als onderpand te bieden voor het vestigen van een eerste hypotheek. [REDACTED] Die een recht van eerste hypotheek op dat pand heeft was bereid om in rang op te schuiven ten bate van ING. Engel zou die aanvraag normaliter niet hebben hoeven doen als [REDACTED] tijdelijk niet aan haar verplichtingen had kunnen voldoen als gevolg van de Coronacrisis. De hypotheekaanvraag werd afgewezen en Engel heeft geen regulier inkomen als gevolg van de Coronacrisis. Het verstrekken van een lening door de Stichting was een tijdelijke noodgreep. Er zou binnen afzienbare tijd voldoende geld vrijkomen die de terugbetaling zou garanderen. Het was dus slechts een tijdelijk overbruggingskrediet. En mocht dat geld niet beschikbaar komen dan zou [REDACTED] met een eigen vermogen van vele miljoenen euro's garant staan voor de schuld.
20. Het verstrekken van de lening is geen probleem zolang de lening maar tijdig wordt terugbetaald. Daarvoor is geen toestemming nodig van de donateurs. Toestemming vragen aan honderden donateurs is bovendien ondoenlijk. Opmerkelijk is dat ING onder randnummer 3.9 vi) stelt dat het aanwenden van donaties door een bestuurder in privé in principe een aanwijzing vormt voor onrechtmatig handelen tenzij het tegendeel kan worden aangetoond en dat Engel het tegendeel niet heeft kunnen aantonen. ING schrijft dit nadat zij al bekend is met de inhoud van de leningsovereenkomst en het feit dat deze al weer bijna een half jaar geleden volledig werd terugbetaald. Engel heeft dus aangetoond dat er niets onrechtmatig was, maar ING doet alsof dat niet gebeurd is. Duidelijk is dus dat er van misleiding van de donateurs nooit sprake is geweest. De Stichting juicht het toe als ING zich inzet voor de belangen van de donateurs, maar als blijkt dat die belangen op geen enkele wijze geschaad zijn dient zij daaruit ook de juiste conclusies te trekken.
21. Het verhoogt risico van Engel als enig bestuurder kan niet als opzeggingsgrond gelden. Engel was op zoek naar mensen die net als hij compleet onbezoldigd wilde besturen en die over

bepaalde vaardigheden beschikte. Voor de dansreizen was dat niet nodig maar voor de Stichting Viruswaarheid wel. Hij heeft die mensen uiteindelijk gevonden. Er is geen cent naar Engel in prive gegaan en alle uitgaven van de Stichting zijn gedaan aan het daarvoor beoogde statutaire doel. Voor zover er enig risico was heeft dat zich niet verwezenlijkt.

22. De statuten gaven wel de bevoegdheid tot het verstrekken van leningen al was het uiteraard geen statutair doel. Wat ING onder iv) doet is een extra opzeggingsgrond creëren door te verwijzen naar de statuten terwijl het feitelijk nog steeds over die lening gaat.
23. Onder v) herhaalt ING dat zij ondanks herhaalde verzoeken de leningsovereenkomst niet heeft ontvangen. Dat is feitelijk onjuist. ING bewijst haar stelling van herhaalde verzoeken ook niet. De leningsovereenkomst is eenmaal gevraagd vervolgens vond de fusie plaats en zegde ING de relatie in zijn geheel op. Dat de leningsovereenkomst ook niet bij het bezwaar was gevoegd tegen de opzegging is juist, maar kan de Stichting niet worden verweten omdat er toen al was opgezegd. De Stichting meende niet dat dit nog enig verschil had kunnen maken. De Stichting heeft niet in strijd gehandeld met artikel 2 en 3 van de bankvoorwaarden. Zij heeft alle vragen die door ING zijn gesteld naar waarheid beantwoord.
24. Als extra opzeggingsgrond, maar feitelijk betreft ook het stuk onder vi) nog steeds het verstrekken van de lening, voert ING aan dat de antwoorden van Engel een serieuze aanwijzing waren voor oneigenlijk gebruik. Dit is toveren met woorden door de advocaten van ING maar er staat feitelijk niets. Engel heeft direct geantwoord dat er sprake was van een lening, waarvoor die lening was aangewend, dat sprake was van een overbruggingskrediet en dat de lening zou worden terugbetaald.
25. De statutenwijziging en naamswijziging zouden volgens ING het clientonderzoek bewust hebben doorkruist waardoor de vertrouwensbreuk zou zijn vergroot. ING betreft de statutenwijziging op haarzelf maar daar ging het helemaal niet om. Engel wilde de situatie rechtzetten naar de donateurs toe. Hij kreeg uiteraard vragen waarom de donaties verricht moesten worden naar een rekening op naam van Danca Mundo. Hij was er veel tijd aan kwijt om dat steeds opnieuw te moeten uitleggen. ING stelde vragen over het oneigenlijk gebruik van die rekening, dus de statutenwijziging en naamsverandering was een goede praktische oplossing die alles versnelde. ING had nog steeds ieder klantonderzoek kunnen uitvoeren dat zij wilde. Zij had iedere vraag kunnen stellen en zij zoals ook eerder plaatsvond op iedere vraag antwoord kunnen krijgen. Bovendien waren de kwesties die ING op grond van haar verplichtingen uit de WvFT en de WFT van haar cliënten diende te weten volledig bekend. DE Stichting was uiterst eenvoudig. Bekend was wie de client was, bekend was waar de inkomsten vandaan kwamen, bekend was welke uitgaven er werden gedaan etc. Enig risico op witwassen, terrorisme was er niet en het door ING geconstateerde onregelmatige gebruik werd rechtgetrokken. Dit zou het vertrouwen juist hersteld moeten hebben. ING stelt echter dat zij zich daardoor geconfronteerd zag met een andere klant. Dansrijzen organiseren is iets

wezenlijk anders dan het strijden voor het behoud van de democratische rechtstaat. Dat is volledig juist. Maar de risico's in het kader van de WwFT en de Wft verschilden op geen enkele manier van elkaar. En daar zit natuurlijk toch de crux. ING wilde geen zakelijke relatie met de Stichting Virus waarheid en zij heeft haar verplichtingen uit hoofde van de WwFT en de Wft er met de haren bijgesleept omdat zij zich wel realiseerde dat dit voor alle banken zou gelden en dat Engel al privé bij ING bankierde en dus weer bij haar uit zou komen. Dat is ook de reden dat ING hier met 4 advocaten vertegenwoordigd is en dat ING blijft volhouden dat er allerhande risico's zijn terwijl uit de feiten blijkt dat de belangen van de donateurs nimmer in gevaar zijn geweest omdat de Stichting juist uiterst integer en onbezoldigd wordt bestuurd.

26. Naar redelijkheid en billijkheid was de opzegging onaanvaardbaar. Het oneigenlijk gebruik van de rekening was gerechtvaardigd en al weer rechtgetrokken. Het hebben van een bestuurder is volledig toegestaan en was door de korte bestaansduur van de stichting eveneens gerechtvaardigd en is rechtgetrokken. Het verstrekken van een lening was niet in strijd met enige contractuele of wettelijke verplichting. De terugbetaling maakt duidelijk dat er geen risico was. Het niet verstrekken van de leningsovereenkomst op zich is niet voldoende omdat er maar een verzoek is gedaan en Engel in de veronderstelling verkeerde dat het niet meer nodig was.
27. ING wilde deze bankrelatie niet en dat is de werkelijke reden dat zij nu opzegt. Dit is niet de eerste keer dat ik een zaak doe over de opzegging van bancaire relaties. Dit is ook niet de eerste keer dat ik tegen ING een dergelijke zaak doe. Dit is echter wel de zaak waarin de opzeggingsgronden het minst zwaarwegend zijn en waar tegelijkertijd wel zeer snel tot opzegging is overgegaan. De verklaring hiervoor laat zich niet moeilijk raden. Om die reden dient ook een parallel getrokken te worden met de recente jurisprudentie van uw rechtbank inzake de coffeeshophouders in de procedures tegen ING en ABN AMRO waarnaar ik in de dagvaarding uitgebreid verwees. Daadwerkelijk bestaande risico's op handelen in strijd met WwFT of de Wft waren in die zaken vele malen groter dan in de onderhavige zaak.
28. ING heeft een dossier gecreëerd, waarin allerhande integriteitsrisico's worden benoemd, maar zij sluit haar ogen voor het feit dat er feitelijk helemaal niets aan de hand is. Als productie 29 overlegde ik een uitdraai van een Customer Due Dilligence check op naam van Engel en Viruswaarheid. Er werd niets aangetroffen. Daaruit volgt dat door ING geen meldingen zijn gemaakt.

Advocaat

Deze zaak wordt behandeld door:
Correspondentie aan:

mr. J.B. Maliepaard

Telefoon kantoor:

Telefoon direct:

Fax:

E-mail:

Dossiernummer:

D105202
